

Tu'j Pabl kye Nimil aj Filipos

At jun ch'uaq nimil kub' xkye tu'n Pabl toj tnam Filipos tojjo tkab' tb'e te q'mal Tyol Dios (Kyb'i. 16:12-40). Te tzuyb'il te' u'j lu'n, o yolin Pabl ti'j ttzalb'il ex tk'u'jb'il ex jun chjonte te Dios kyi'jjo nimil toj Filipos. Ex ikyxjo, juntl tumil ti'jjo u'j lu'n nxi tq'o'n chjonte kye nimil ti'jjo jun onb'il tzaj kysma'n te, te' tkuxtaq toj tze (4:18). Tz-mataq ntz'ib'in Pabl, kub' t-ximin tu'n t-xi tq'o'n junjun xnaq'tzb'il kye nimil, a k'u'jlinqetaq tu'n antza.

Tojjo tu'j, nyolin Pabl ti'j jun tzalb'il exla qa toj yajb'il, qu'n exla qa tku'xtaq toj tze, me nyolin Pabl toj u'j lu'n tuk'a nim yol te tzalb'il, a tzajnin ti'jjo tnuk'b'il qMan Dios toj tanmin. Ex nyoli'n u'j lo ti'j qa il ti'j tu'n qmutxsin qib' tze'nku te Crist (2:6-11). Ikyxjo, nyolin ti'j oxe tten Dios. Ntzaj tkujsin Pabl tojjo tu'j, qa ate Manb'aj tuk'ax K'walb'aj noq junx Dios, ex atzin k'ulb'il noq okx te kyeku tu'n t-xi'ye. Ex tze'nku tu'n t-xi tq'ma'n ti'j Crist, a qAjaw, nkub' tyek'in Pabl ti'j Jesucrist qa ax Diosjo kye aj Israel. Ex ikyxjo, nkub' tyek'in qa ikyx te Xewb'aj Xjan mujle tten tuk'a Manb'aj (3:3) ex tuk'a Jesucrist (1:19).

Ex nyolin ti'jjo t-xtalb'il qMan Dios tu'n qklet. Atzin ja'lin, ajo kychwinqil nimil, noq tu'n kyanq'in tze'nku ntq'ma'n Tb'anil Tqanil. Ex atzi'n qmujb'il qib' tuk'a Crist atzin ttxuyil qk'u'jb'il qib'jo tu'n qajb'in kye txqantl.

Jun q'olb'il kye nimil toj tnam Filipos

¹ Ayi'n Pabl, nxi ntz'ib'inji'y u'j lu'n junx tuk'a wuk'iy, Timotey. Awo'y taq'nil Crist, a Jesús, ex nxi qtz'ib'i'n te kye'y, kykyaqila nimilqi'y, junx kyuk'a aye nejinel ex aye mojlil kyxola, ayi'y Ttanim qMan Diosqi'y toj tnam te

Filipos,* ex at kymujb'il kyib'a tuk'a Jesús, a sk'o'nxix tu'n qMan Dios te Klolqe. ² Axit qMan Dios ex qAjaw Jesucrist ky'iwlil kye'y tuk'a tkyaqil tnuuk'b'il ex t-xtalb'il kyib'aja.

Nna'n Pabl Dios kyij'j nimil

³ Tkyaqil maj tze'nku nchi ul julk'aja toj nk'u'ja, b'e'x nxi nq'o'n chjonte te qMan Dios kyij'ja. ⁴ Ex ikyxjo a tze'nku nchin aq'iy na'l Dios, majx nxi nqani'n tuk'a tzaljb'il jun ky'iwb'il kyib'aja. ⁵ Ikytzi'n, ma tziky'x qu'n junx kyuk'iy, noq tu'n tq'met Tb'anil Tqanil kolb'il, toj tnejil q'ij tej kynimi'n, ex tzmax tzalu'n. ⁶ Q'uqle nk'u'ja ti'j qMan Dios, a kub' xiky'b'inte aq'untl lo toj kyanmi'n; ex ax nb'inchin te' nimxixl aq'untl te tz'aqtb'ilte kye'y,* tzmax ajxi tul Jesucrist juntl majl. ⁷ Tojxix tumil jun nxima ikyjo kyij'ja kykyaqila, qu'n tzunxix nq'aq'in nk'u'ja kyij'ja wen, qu'n ikyx kyeji'y tky'iwb'il Dios kyuk'a tze'nku wuk'iy, i'chaqtzin intinkutz wetza toj tze, mope qa ma chin pon kani'n kywutz kawil, noq o'kx tu'n nkoli'n wen ti'j Tyol Dios, ex tu'n nq'manti'y qa twutzxixjo anetzi'n. ⁸ Qu'n ate Dios ojtzqil we'y, qa nimxix tq'aq'b'il nk'u'ja kyij'ja kykyaqila, noq tu'n tq'aq'b'il tk'u'j Jesucrist toj wanmi'n. ⁹ Ex nchin qani'n toj nna'j Diosa kyij'ja, tu'n tten nimxixl tq'aq'b'il kyk'u'ja kyxolxa, ex tu'n tten kynab'la, ex tu'n tel kyniky'a te tkyaqil, ¹⁰ tu'ntzin tb'antjo a tb'anilx wen. Ikytzin kb'antile tsaqix kychwinqilji'y wen, tu'ntzin aj tul Crist, nti'tla jun kyila kknetil. ¹¹ Ikytzin kchi okileji'y tze'nku twutz qawal tb'anilx tu'n tonb'il Jesucrist, tu'njo kyb'inchb'i'n tb'anilx toj tkyaqil. Ayetzin kyb'inchb'i'n, nchi ajb'in te aq'b'il chjonte, ex te nimsb'il tb'i qMan Dios kyu'n txqantl.

Nimxixtl toklin Jesucrist tib'aj tkyaqil toj tchwinqil Pabl

---

* 1:1 Kyb'i. 16:12   * 1:6 Sal. 138:8

¹² Werman, waja tu'n kyb'inti'y qa tkyaqiljo ma tzyky'x wi'ja, ma tz'ajb'in tu'n t-xi laq'e Tb'anil Tqanil kolb'il, ¹³ ex tu'n kyb'i'nte jni' aj kawil kyuk'a' kyaq'nil toj ja te kawb'il, ikyqexjo xjal tojile tnam. Kykyaqilxjo lu'n, ma kyb'i, ex ma tz'el kyniky', qa noq tu'njo nchin ajb'in te q'mal te Tb'anil Tqanil ti'j Crist, ma chin kutz kyq'o'n toj tze.* ¹⁴ Ex noq tej kylonte jun ch'uq erman, te' nkux q'o'n toj tze tu'n tpaj nchin yolintaqa ti'j tb'i Jesús, b'e'x jaw ky'i'n kyib', ex el kyxob'il kyij tu'n tq'metjo Tb'anil Tqanil, noq tu'njo q'uqlexix kyk'u'j ti'j Jesucrist, a tAjaw Tkyaqil.

¹⁵ Nya ikyjo tze'nqeku' tojjo juntl ch'uq, a nchi q'man tqanil Crist, me tuk'a iky'b'il wi'ja, ex nlo'chj kyanmin tu'n q'oj. Me metzin kye' a tnejil ch'uq nchi q'umlaj kye' toj tumil tuk'a tkyaqil kyanmin. ¹⁶⁻¹⁷ Ayetzin kye' tkab' ch'uq, a nchi q'man tqanil Jesús tuk'a q'oj, nya jikyin ite' toj kynimb'il, ex nkub' kyb'isin tu'n tok nimxixl b'is wi'ja, tu'n intinkutza toj tze. Me atzin tnejil ch'uq, nchi yolin kye' tqanil Crist toj tumil, ex tuk'a tq'aq'b'il kyk'u'j ti'j qMan Dios; ikytzin b'in kyu'n, qa noq tu'n nchin kolintaqa ti'j Tb'anil Tqanil Jesucrist, intinkutza tzalu'n toj tze.

¹⁸ Nya we' te, qu'n exla qa jikyinqe wen toj kynimb'il mo ex qa minaj, noqtzin tu'n a weji'y nchin tzalaj ti'j, tu'n loqe nchi yolin ti'j Tb'anil Tqanil ti'j Crist.

¹⁹ Ikytzi'n, q'uqle nk'u'ja ti'j kyna'j Diosa wi'ja, ex ikyxjo ti'j Xewb'aj Xjan, ax T-xew Jesús, lu nmojin wi'ja tu'n njaxa tzalu'n toj tze. ²⁰ Ex te Dios nxi nqani'n, tu'n nti'tla jun nky'iy toj nchwinqila, tu'n njaw tz'aaqa toj nnimb'ila, ex tu'n njaw tx'ixwi'y tu'n; qala' tuk'a nimxixl wipi'n, tu'n nyoli'n ti'j kolb'il tuk'a q'uqb'il nk'u'ja. A ja'lin ex kukxitla', chin yolinji'y ti'j, tu'ntzin tq'ancha'lix nimsb'il tb'i Crist toj nchwinqila tzalu'n twutz tx'otx', ex ajxi nkyima. ²¹ Qu'n toj nchwinqila tzalu'n, nti' juntl tb'anilx

---

* 1:13 Kyb'i. 28:30

tze'n Crist;* ex aj nkyima, nimxla tzaljb'il, qu'n kchin tenb'ila tuk'a te jun majx.

²² Qa atx toj nq'ija tzalu'n twutz tx'otx', ok chin ajb'ilx we' toj taq'in qAjaw. ¿Me tze'ntzila k-okile aq'untltz qa ma chin kyima? Nti' n-el nniky'a tu'n ikyjo. ²³ At kab'e tumil: Tnejil, qa wenxixtla te we'y tu'n nkyima, tu'ntzin nte'n tuk'a Crist, qu'n axixtla waji'y. ²⁴⁻²⁵ Me atzin tkab' tumil: Noq tu'n kypaja, wenxixtla te we'y tu'n nte'n ch'intla twutz tx'otx', tu'n nmoji'n te q'ol tumil kye'y, ex tu'n tten nimx tzaljb'il toj kynimb'ila. Me ikytzin q'uqle nk'u'ja ti'jjo lu'n, tu'n ttzaj tq'o'n ch'intl toj nq'ija, tu'ntzintla nte'n ch'intla kyxola. ²⁶ Tu'ntzin ikyjo, chin ajb'ila juntl majla kyxola te q'uqb'il kyk'u'ja, noq tu'n tb'i Crist, a Jesús.

²⁷ O'kx jun tumiljo nxi nq'o'n kye'y: Kyq'o'nka tilil, tu'n tten kychwinqila, ikyxixjo tze'nku ntzaj tyek'in Tb'anil Tqanil Crist. Exla qa inti'n kyuk'iy exla qa mina, qu'n tu'n najchaq intini'y kyk'atza; me atla waji'y, noq tu'n tul jun kyqanila, qa tb'anilx ite'yi'y, ex qa jikyin ite'yi'y toj ky-chwinqila, ex qa at kymujb'il kyib'a kyxolilixa kykyaqila, ex qa nchi aq'ni'n wen toj kynimb'ila, a tzaj q'o'n kye'y, tej kynimi'n Tb'anil Tqanil kolb'il, ²⁸ tu'ntzintla mi tzaje kyxob'ila kye kyajq'oja, ex tu'ntzintla' kye'n ikyjo, k-elile kyniky' kyi'ja, qa kyja' kyxi' toj najin, ex ikyx n-ajb'ine' te yek'b'il, qa ma chi klet kye' tu'n Dios. ²⁹ Ikytzi'n, noq tu'n ma chi kleta tu'n Crist, at kyokli'n ja'lin, nya noq o'kxjo tu'n kynimi'n ti'j, qala' ikyxjo, tu'n tiky'x kyu'n noq tu'n tpaj tb'i. ³⁰ Ikytzi'n, ayi'y ex ayi'n junx n-iky'x qu'n, ex tok tilil taq'in qMan Dios qu'n.* Ma tz'ok kyka'yi'n ojtxe qa ma tziky'x wu'n, te' s-ok tilil aq'untl wu'n. Ex n-ok kyb'i'n ja'lin, qa tzunx n-iky'x wu'n, tu'n tzunx nchin aq'ninx toj

* 1:21 Gal. 2:20; Col. 3:4 * 1:30 Kyb'i. 16:19-40

taq'in qMan, ex lu'n tok tilil wu'n.

2

Qo ok tze'nku te Jesucrist

¹ Atzin ja'lin, qatzin qa twutzxix qa a Crist nq'onte amb'il kye'y, tu'n tjaw kyin kyib'a; ex qa at-xix q'uib'il k'u'jb'aj kyuk'iy; ex qa at Xewb'aj Xjan kyxola; ex qa kyojtzqi'nxixa tso'jb'ajil Jesús, ex qa at tq'aq'b'il tk'u'j kyuk'iy; qa twutzxix kykyaqiljo lu'n, ² kyq'onktzintza jun kytzaljb'ila we'y, tu'n kyyek'in kyib'a, tu'ntla junx tu'n tb'ete kynab'la, ex junx tq'aq'b'il kyk'u'ja, ex tuk'a junxch'in kyumila ex junxch'in kyajb'ila. ³ Mit kub' kyb'inchin jun ti' noq tu'njo at tajb'in kye'y, ex nya tuk'a kynimsb'il kyib'a, qala' tuk'a kymutxb'il kyib'a teyile junjun, ex tu'n kyximi'n kyi'jjo txqantl, qa nimxixtl kyoklin toj taq'in qMan Dios. ⁴ Mix a'l jun kye', tu'n tkub' tb'inchin jun ti', noq tu'n tknetjo a te teku, qala' noq tu'n tel wenku te tkyaqilx.

⁵ Junxit tel kyximb'itza kykyaqila, ikyxjo tze'nku te Crist, a Jesús; ⁶ qu'n ikyx t-xilin lu'n:

Me exla qa ax Diosjo,*

me mix jaw ti'ne tib', tu'n tok toklin tze'n te Dios,

⁷ qalatzi'n, b'e'x xkyij ttzaqpi'n toklin toj kya'j,

exsin s-ok tq'o'n tib'tz tze'nkuj jun kyaq'nixjal.*

⁸ Atzaj te' s-ok te xjal,

xkub'tzin tyek'in tmutxb'il tib',*

ex kub' tnimin tMan,

ex xi tq'o'n tib' tu'n tkyim twutzjo cruz;*

ikytzin s-ele kyi'n xjaljo ttx'ixew, nyakuj tze'n jun aj il.

---

* 2:6 Jn. 1:1-3; Col. 1:15, 19; 2:9 * 2:7 Jn. 1:14 * 2:8 2Co. 8:9 * 2:8
Mt. 26:39; Jn. 10:18; Eb. 5:8

⁹ Tu'n xkub' tnmintz ikyjo, ma tzaj tq'o'n Dios nimxix toklin,
ex ma tz'ok q'o'n te tAjaw Tkyaqil,
tuk'a nimxixtl toklin tib'aj tkyaqilx.*

¹⁰ Tunpetzi'n, b'in qu'n, qa nimxix toklin tb'i Jesús.
Ex tu'n ikyjo, noq twutz, kchi k'wele mejeje k'ulil, a ite'
toj kya'j, ikyqexjo a ite' twutz tx'otx', ex ikyqexjo
tkyaqil kyimnin.

¹¹ Tu'npetzi'n, tkyaqilx tu'n tkub' nab'linte, ex tu'n tkub'
q'mante,
qa o'kx Jesucrist, a tAjaw Tkyaqil, ok te nimsb'ilte tb'i
qMan Dios.*

*Awotzinge a nimilqo, tu'n qok te jun yek'b'il kywutz nya
nimil*

¹² Atzin ja'lin, werman, ex nimx nq'aq'in nk'u'ja kyi'ja;
ikytzi'n tze'nkuj in kub' kynimi'n, tej nte'n kyuk'iy, exs-
intla nimxixtl tu'n nkub' kynimi'n ja'lin, a najchaq in-
tini'y kyk'atza. Qu'n tu'njo ma chi kleta, kyq'onktzin tilil,
tu'n tkub' kyniminji'y kolb'il kye'y, me tuk'a kymutxb'il
kyib'a, ex tu'n tten tchewil qMan Dios kyi'ja. ¹³ Ikytzi'n,
ate Dios ktzajil q'onte tumil ti'jjo wen, a kyaja, ex ktzajil
q'onte mojb'il kye'y, tu'n tjapin b'ajjo lo kyu'n, tze'nku taj
qMan Dios.

¹⁴ Kyb'inchinkutzi'n tkyaqilx tuk'a tkyaqil kyk'u'ja,
ex nya tu'n kyjaw ch'otje, ex nya tu'n kyjaw yolb'i'n,
¹⁵ tu'ntzin nti' kyila kywutzxjal, a nya nimilqe ex b'inchil
ilqe. Qala' chi okxita tk'wal qMan Dios, ex nti'tla kytz'ilila
toj kychwinqila. Qala' chi okxa tz'aqle wen, tze'nqche'w
nchi qoptz'aje toj qniky'in; ex ikyxqetzintla kyeji'y tuk'a'
kyb'inchb'in toj kynimb'ila kyxoljo nya nimil, a toj qxopin
ite'ye,* ¹⁶ tu'ntzin tjaw kynimsi'n toklin Tb'anil Tqanil

* 2:9 Eb. 2:9; 12:2 * 2:11 Is. 45:23 * 2:15 Deu. 32:5

ti'jjo saq chwinqil. Ikytzi'n, aj tul Crist, ok kna'b'ilx weji'y tzaljb'il wen kyi'ja, aj tok nka'yi'n qa nya noqx kukxjo in aq'ni'n kyxola, ex nya noqx kukxjo ma tziky'x wu'n tu'n tpajjo in yoli'n tqanil kolb'il kye'y. ¹⁷ Exla qa ma chin kyima tzalu'n toj tze noq tu'n kypaja, a noq tu'n tjapin b'ajjo kynimb'ila, a jun oyaj xi kyq'o'n twutz qMan Dios; ex ok kchin tzalajila ikyjo, tu'ntzintla qtzalaj junx kyuk'iy toj qnimb'il. ¹⁸ Nya tu'n ikyjo, qa ma chin kyima, chi k'wela numji'y, qala' chi tze'jexixa tze'nku we'.

Kab'e tb'anil nimil: Timotey ex Epafrodito

¹⁹ Atzin ja'lin, qa iky tajb'il qAjaw Jesús, nchin ximin tu'n t-xi smet Timotey liweyku te lol kye'y. Ex qa b'a'n ite'yi'y, ikytzin k-ajb'ile kyqanilji'y te jun tzaljb'il te we'y. ²⁰ Ikytzin mix a'l juntl nximin kyi'ja tze'n te Timotey. Ikyx t-ximjo kyi'ja tze'nku we' nxim, qu'n tok tilil tu'n, tu'n tonin kyuk'iy. ²¹ Qalatzin kye' txqantl, noq te kyex kye' nchi ximin, ex nchi aq'nin; me atzin ti'jjo te Crist, a Jesús, mina nkub' kyximin taq'in. ²² Me ikytzin b'in kye' kyu'n, ex ojtzqi'n kye' kyu'n, qa tzun n-aq'nin Timotey; ex tuk'a tkyaqil tajb'il n-aq'nin wuk'iy, tu'n tq'met Tb'anil Tqanil kolb'il, iky tze'nku jun k'wal n-ajb'in te ttata. ²³ Tunpetzi'n, ax kxel nchq'o'n te lol kye'y, ex k-okil kyb'i'n te, tze'n intini'y toj nchwinqila ex toj taq'in qAjaw Jesús. ²⁴ Me q'uqle we' nk'u'j ti'j qAjaw, tu'n njatza tzalu'n toj tze, ex loqinl we', liweyku chin po'n lol kye'y.

²⁵ Ex il ti'j tu'n taj nchq'o'n a erman Epafrodito, axj ten te mojlil wuk'iy toj aq'untl, ex n-iky'x yajb'il tu'n junx wuk'iy, tu'n tq'metjo Tyol Dios. Ex axjo erman, tzaj kychq'o'n te lolte we'y, tu'n tok b'inchit jun ti' we'y. ²⁶ Nkub' t-ximin tu'n t-xi' lol kye'y kykyaqila, ex tu'n tpon tqanil kye'y, tu'njo ch'ime xkyime, te' xyab'te, qu'n ma kyb'i'y qa ma yab'te. ²⁷ Twutzx te', ma kub' yab'te

tetz, ex ch'intlx mi xkyime. B'a'npetzin ma q'aq'in tk'u'j qMan Dios ti'j, ex nya noq o'kx ti'jku' erman, ex ikyxjo we', tu'n mi tzaje juntl b'is wi'ja tib'ajxiljo b'is tok wi'ja tzalu'n toj tze. ²⁸ Tu'ntzintzjo, il ti'j tu'n t-xi nchq'o'n kyk'atza tu'ntzin tok kyka'yin twutz, ex tu'n kyjaw tzalaja, aj kylonti'y. Ex ikyx weji'y, tu'n mi chin b'isintla ti'j kyqanila. ²⁹ Kyk'monxa tuk'a tkyaqil kytzaljb'ila, tze'nkux jun erman, a wenxix ti'j qAjaw Jesús, ex kynimsinqeksi'y kykyaqil nimil, a ikyx tumiljo kyu'n tze'нку erman lo. ³⁰ Qu'n, chjonte Dios, mi xkyim te erman tzalu'n, te' attaq nk'atza, noq tu'n tpajjo n-ajb'in te Crist. Ch'ime xkyije tchwinqil noq tu'n tpajjo n-ajb'in we'y te kyxeljo, tu'ntaq kymojojin wuk'iy.

3

Nya tu'n qb'inchb'in aku qo klete

¹ Atzin ja'lin, werman, chi tzalajxa tu'n kymujb'il kyib'a tuk'a Jesús, a tAjaw Tkyaqil. Te we'y, nti' tky'i tu'n t-xi nna'nji'y a o kyij ntz'ib'i'n; ikytzin nim tajb'in te kye'y: ² Kyka'yink kyib'a kye xjal, a nya b'a'n nb'ant kyu'n, a nya toj ttxolil nxa'ye kynab'l. Noq kyaj tu'n tok kyqitin jun techil ti'j ttz'umil kychib'jila, tu'n kyoka te kye, ex tu'n kyb'inchi'n jun ti' tib'aj kynimb'ila ti'j qAjaw Jesús. ³ Qalatzi'n qe, awoxixqe at qechil tu'n Xewb'aj Xjan, a awo nqo k'ulin twutz qMan Dios. Ex tu'n ikyjo, nqo tzalaj tu'n ma qo ok te Crist, a Jesús, ja'lin, ex nya tu'n jun techil ti'j ttz'umil qchib'jil,* qu'n nya tu'n qb'inchb'in kqeb'ile qk'u'j te kolb'ilqe. ⁴ Noqpetzin iky tetz, ayintla we' tnejil tu'n tok qe nk'u'ja ti'j nb'inchb'i'n. ⁵ Qu'n wajxaq q'ijtaq witz'jli'n, tej tok qitit wechila ti'j nchib'jila, tu'n tyajil Israelqi'n; tzajninqi'n tojjo jun ch'uq xjal, a

* 3:3 Jer. 4:4; Ro. 2:28-29; Gal. 6:14-15; Col. 2:11-13

tyajil Benjamín.* Judiyqi'n, ex Judiy ntati'y. Ex qa ti'jjo tumil kykawb'il Judiy, ojtzqi'njo lo wu'n, qu'n jun Pariseyqintaqa.* ⁶ Ex q'i'nixitaq wib'a tu'n kykub'jo nimil wu'n.* Ex tu'n tkub' b'inchitjo tkawb'il Moisés, mixtaq a'l juntl aku tzaj q'ma'nte jun tyol wi'ja ex we'y.

⁷ Tkyaqilxjo a anetzi'n, tb'anilxtaq te we'y. Me atzin ja'lin, nti'l tajb'in te we'y, qu'n tu'n o chin nimin ti'j Crist. ⁸ Qu'n, qa ma tz'ok nmujb'in nchwinqila ja'lin tuk'a ojtxe, nti'x tajb'in nchwinqila ojtxe tze'nku ja'lin, a ma tzaj tq'o'n Crist, a Jesús. Tu'ntzintzjo, tkyaqiljo a ojtxe, ma kyij nnajsin ja'lin, ex ma kyij nq'o'n tze'nku tz'is, qu'n tu'n tb'anilxix juntl nchwinqila o tzaj tq'o'n wAjawi'y, a Jesucrist. ⁹ Ex tzunx nchin tzalajxa, qu'n tu'n junx nmujb'il wib'a, ex nchin b'eta junx tuk'a. Nya waja txi nq'ma'n, qa tu'n nnimb'ila ti'j tkawb'il Moisés, najsite wila; qala' ikytzi'n, noq tu'n nnimb'ila ti'j Crist. Ex tu'nxjo nnimb'ila ti'j Crist, in kleti'y tu'n. ¹⁰ Ex tu'ntzintzjo, waja tu'n wojtzqi'nteji'y tajb'il qAjaw, ex tu'ntzintla nna'nteji'y tipin Jesús toj nchwinqila, a tipin ikyx tze'nku tej tjatz itz'je juntl majl kyxol kyimnin. Ex ikyxjo, waja tu'n tiky'x wu'n, tze'nku ma tziky'x tu'n, ex tzmaxi aj nkyima.* Ikytzi'n, waja tu'n tjapin b'aj nnimb'ila tze'n tjapin b'aj tu'n qAjaw, tej tkyim. ¹¹ Ex atzin ja'lin, at jun q'uqb'il nk'u'ja ti'j jun tkab' chwinqil, a tb'anilx wen, aj kyjatz anq'in kyimnin.

Tok tilil qu'n tu'n qkanb'in te' a o tzaj ttziyin qMan Dios

¹² Me ikytzi'n, nya tu'njo ma txi nq'ma'n kye'y, matzintla japin b'aj tkyaqil wu'n, ex matzintla chin oktza tz'aqle. Qala' ikytzin atzin lajo'nxjo wu'n, ex q'uqlek nk'u'ja ti'j, tu'ntzin tjapin b'antjo lu'ntz. Qu'n tu'npen

* 3:5 Ro. 11:1   * 3:5 Kyb'i. 23:6; 26:5   * 3:6 Kyb'i. 8:3; 22:4; 26:9-11

* 3:10 Gal. 4:19

tpaj te', ðin tzaje ttxko'ne we' Crist, a Jesús, tej nkleta tu'n.
¹³ Werman, ayinxi nchinx q'mante kye'y, nya mat japin tzqetjo lu'n wu'n, a tu'njo nxi nq'ma'n kye'y. Qalatzin we' tu'n tkub' nb'inchin ikyjo kyjalu'n: Tu'n tkyij nnajsinji'y a tkyaqiljo ma kyij wi'jxi'y, ex tu'n t-xi wi'n wib'a kujxix wen, tu'ntzin tjapin b'aj wu'n a na'mx kyul kanin, ¹⁴ ex tu'ntzin nkani'n tojjo a lajo'nx wu'n, ex tu'n tkanb'itjo a oyaj toj kya'j, q'o'ntz tu'n qMan Dios, atxix tej xqo ttxok, tu'n qmujb'in te qib' tuk'a Crist, a Jesús.

¹⁵ Qkyaqilx a ma qo kujix toj qnimb'il, atzin qe' tu'n tkub' qb'ise. Me meqa mikyxil kye' kyxim, ax Dios kq'olte tumil kye'y, ¹⁶ qu'n il te' lu'n ti'j, tu'n tkub' qximin, a ma tz'el qniky' te, ex tu'n tkub' b'inchit.

¹⁷ Ayi'y werman, chi lipektzi'n wi'ja, ex ti'jjo a nxi nq'ma'n,* ex kya'yinktzi'n kyi'jjo aye iky nchi b'ete tze'nku a o txi qxnaq'tzi'n kye'y. ¹⁸ Tu'ntzi'n ikyjo, ila'x maj, o txi nq'ma'n kye'y, ex ja'lin nxi nq'ma'n juntl majla tuk'a ta'l nwutza, qu'n tu'n at ila' nchi b'et nyakuj ajq'ojqe ti'j tcruz Crist, qu'n nkyq'ma'n qa nya noq o'kx tu'n tkyimlin Jesús at kolb'il, qala' il ti'j tu'n qqitin qechil ti'j ttz'umil qchib'jil tu'n qklet, chi chi'. ¹⁹ Toj najin chi xe'le kye xjal anetzi'n, qu'n atzin kyachb'il nya wen ma tz'ok te kydios, ex atzi'n kytzaljb'il ikyjo, b'a'n tu'n kytzaj tx'ixwe tu'n. Ex o'kx nchi ximin kyi'jjo kykyaqil nya b'a'n te twutz tx'otx'.

²⁰ Me metzinqe qtanim, a ja' go tenb'ile, antza ta'ya te' toj kya'j, a ja' ktzajila juntl majl Jesús, a Crist ex tAjaw Tkyaqil, a nqo ayo'n ti'j. ²¹ Atzin kjawil tx'ixpinte qxmililjo, a q'i'ntaq qu'n twutz tx'otx' tzalu'n, tu'n tok tze'nku t-xmilil Jesús toj kya'j, a tb'anilx wen. Ex nya o'kx kb'antiljo tu'n Jesús, qala' okpe kb'antil tetz tu'n, tu'n tokx tkyaqil tjaq' tkawb'il, tu'nxjo tipin.

---

* 3:17 1Co. 4:16; 11:1

4

Kukx qo tzalaj toj tkyaqil noq ti'j tb'i qAjaw

¹ Tu'ntzintzjo, ayeqi'y werman, a nimxix nq'aq'in nk'u'ja kyi'ja, nim waja tu'n nlon kye'y. Ikytzi'n ayeqi'y ntzaljb'ila ex yek'b'il te' twutz waq'nb'i'n. Mitzin tz'el kytخالpin kyib'a toj kynimb'ila ti'j tAjaw Tkyaqil, qala' kyinxsinji'y kyte'n ikyjo a jikyin wen.

² Atzin ja'lin, chin kub'sil nwutza kye' erman qya, a Evodia tuk'a Síntique, noq tu'n tkub' kyxmoxin kyib' wen kyxolx, ex tu'n tok kymujb'in kyib' toj kynimb'il ex toj taq'in qAjaw, a Klolqe te jun majx. ³ Ex ikyx te tey, chin kub'sil nwutza, a ay wuk'axixa toj aq'untl, tu'n tmojin kyuk'axjo qya lu'n; ikytzi'n, ma chi aq'nin kye' qya lo kuj wen junx wuk'iy, tu'n tq'met Tb'anil Tqanil kolb'il, junx tuk'a erman Clement, ex kyuk'a txqantl erman. Qu'n ikytzin o kyij tz'ib'in kyb'i teyile junjun toj tu'jil chwinqil te jun majx.

⁴ Tu'ntzintzjo, chi tzalajxa wen ti'j tb'i qAjaw toj tkyaqil. Kxel nq'ma'n juntl majla kye'y. Kukx chi tzalajxa wen toj tkyaqilx, * ⁵ tu'ntzin kylonte kykyaqilxjal, qa nimilqi'y, noq tu'n kychwinqila tb'anilx wen. Qu'n ikytzin nqatzx tu'n tul qAjaw Jesús.

⁶ Ex mina chi ja lab'ti'y ti'j jun ti', qala' kyq'ma'nxa nej twutz qMan Dios toj kyna'j Diosa. Ex kyq'o'ma chjonte, ex kyqaninx tuk'a kynimb'ila.* ⁷ Tu'n ikyjo, tzul jun tnuk'b'il Dios kye'y, a nimxixtl tze'nku n-el kyniky'xjal te. Ex atzin nuk'b'il k'u'lte kyanmi'n ex kynab'la te nya wen, qu'n mujleqi'y tuk'a Crist, a Jesús.

Qo ximin ti'j tkyaqil wen

* 4:4 Neh. 8:10; 1Tes. 5:16 * 4:6 Col. 4:2-4; 1Tes. 5:17-18

⁸ Tu'npetzi'n werman, chi ximinqi'y ti'j tkyaqiljo a twutzx, ex ti'j tkyaqiljo a at tajb'in, ex ti'j tkyaqiljo jikyin ta'ye, ex ti'j tkyaqiljo a tz'aqlexix, ex ti'j tkyaqiljo wen, ex ti'j tkyaqiljo at tokin twutz qMan Dios. Atzin kyeji'y kyximb'itz, qu'n tu'ntzin wen kyyol xjaltz kyi'ja, ex okpela k'wel kynimsin tb'i Dios tu'n ikyjo.

⁹ Kyb'inchinkutzinji'y a o b'aj nyek'i'n, ex o txi nx-naq'tzi'n kye'y, ex n-ok kyb'i'n, tze'n nxi nq'ma'n, ex o tz'ok kyka'yi'n toj nb'inchb'i'n. Atzin kyb'inchinkuji'y, ex atzin qMan Diosjo, a tAjaw tkyaqil nuk'b'il, ktenb'il kyuk'iy toj tkyaqil.

Jun oyaj te Pabl kyu'n aj Filipos

¹⁰ Nim nchin tzalaja wen, noq ti'j tb'i qAjaw, tu'njo ma chin tzaj kynan juntl majla, tu'n ttzaj kysma'n jun onb'il ja'lin. Ex nya noq otaq chin el naje toj kyk'u'ja, qala' na'mtaq tb'anttaq tu'n kyyek'inteji'y kyxima lu'n. ¹¹ Ex nya tu'njo atit ma tz'el b'aj we'y, qala' naq'leqin we', aj qa at, ex tze'nku nti'. Ikyx nchin tzalaj weji'y, qa at ex tze'nku nti'. ¹² Naq'leqin we', tu'n wanq'in toj yajil ex qa toj q'inimil. O chin naq'et we' toj tkyaqiljo ntzaj wi'ja: Qa nojninqi'n, mo qa at wa'yaj wi'ja; ex qa at maj mina nb'aj wu'n, ex atku maj qa nti'peltz. ¹³ Tkyaqilx we' aku tziky'x wu'n, qu'n ate Crist nmojin we'y. ¹⁴ Me ikytzi'n, ex wen te' xb'ant kyu'n, tej xin tzaj kyoni'n toj tkyaqiljo n-iky'x wu'n.

¹⁵ Ex ojtzqi'n kyu'n ayeqi'y aj Filipos, te' tzaj xkye nq'manti'y Tb'anil Tqanil kolb'il toj Macedonia, ex tzmax tzalu'n, ex o'kqex kye' ma chi onin we'y. Me mix a'l juntl Ttanim Dios ma tz'onin wi'ja ti'jjo onb'il, a xi nq'o'n kye'y, a Tb'anil Tqanil kolb'il. ¹⁶ Ex ikyxjo, tej nte'n toj tnam Tesalónica,* ma tzaj kysma'n ila' maj kyonb'ila, tze'nku

---

* 4:16 Kyb'i. 17:1

atxtaq taj wey.* ¹⁷ Ex ja'lin, nya noq tu'n njo'n ti'j jni' onb'il te we'y, qala' wajatla'y tu'n kyel wena twutz qMan Dios toj q'ij te pa'b'in. ¹⁸ Ex ma tzul toj nq'ob'a tkyaqil onb'il kyu'n. Ex ma nintz we' at we ja'lin, tu'njo sul kaninjo kyonb'ila tzaj kysma'n ti'j Epafrodito. Atzi'n onb'il, a saj kysma'n, ma tz'ok tze'nku jun oyaj twutz qMan Dios, a manyor tb'anilx, tze'nku tk'ok'jil storak, aj tkub' patit.* ¹⁹ Tu'npetzi'n, ate qMan Dios, a ja' nchin ajb'ini'y, ktzajil q'o'nte tkyaqiljo atx taj kye'y, a tze'nkuxjo tb'anilxix tq'inimil toj kya'j, noq tu'n Crist, a Jesús. ²⁰ Tu'n tkyaqiljo lu'n, njaw nimsit tb'i qMan Dios te jun majx. Ikyxit b'antjo.

Jun q'olb'il kye nimil tu'n Pabl, noq tu'n tjapin b'ajjo tu'j lo

²¹⁻²² Kyq'olb'inqexa toj nb'i'y kykyaqil nimil ti'j Crist, a Jesús. Ex ikyqex ermanjo, a ite' wuk'iy tzalu'n toj Rom, junx kyuk'a tkyaqil erman nchi aq'nin toj ja te tkawb'il César, a nmaq kawil, nxi kyq'o'n jun q'olb'il kye'y.

²³ Noqit ax qAjaw Jesucrist tzaj q'o'nte t-xtalb'il kyib'aja kykyaqila.

---

* 4:16 2Co. 11:9

* 4:18 Ex. 29:18; 30:36-37

Ak'aj tu'jil tyol qman

New Testament in Mam Comitancillo; mam (GT:mam:Mam)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mam

Dialect: Comitancillo

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mam [mam] (Comitancillo), Guatemala

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.

- You do not sell this work for a profit.

- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mam

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- You do not sell this work for a profit.

- You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Mar 2019 from source files dated 12 Mar 2019

f11695f1-c502-5440-819a-a3446d63525a